

Şərqdə, o cümlədən, Azərbaycanda yazın gəlişi – Novruzun bayram edilməsinin dərin kökləri vardır və 3500 ildən çoxdur ki, bu milli bayram bütün atributları ilə və elliklə qeyd edilir. Təbiətin və könullərin bayramı olan Novruza qədər təşkil edilən rituallar xalqımızın milli mənəvi dəyərlər sistemində önəmli yer tutmaqla dünyanın yaranışında iştirak edən dörd ünsürlə – Su, Od, Hava və Torpaq ilə əlaqələndirilir.

Heç də təsadüfi deyil ki, müqəddəs sayılan bayrama qədər keçirilən çərşənbələrin birincisi su ilə bağlıdır. Çünki su həyatın başlanğıcı, canlılığın, yaşamağın əsas mənbəyidir. Su mifik təfəkkürlərdə olduğu kimi, gerçəklikdə də təbiətin oyanmasına təkən verən başlıca qüvvədir. Su hər şeyin başlanğıc nöqtəsidir.

Su çərşənbəsinin özünəməxsus xüsusiyyətləri var. Bu çərşənbəyə qədər evdə olan əşyalar su ilə təmizlənir. Bu çərşənbədə ocaq çatılmaz, şam yandırılmaz, gün dönəndən sonra qohum-qonşuya evdən nə isə verilməz. Çərşənbəyəcən evdəki avadanlıq, yorğan-döşək havaya verilir, təmizlənər. (Amma buna imkan, şərait də olmadır. Kənd yerlərində bu adət hələ qalıb). Evdəki cu qabları



mütləq təzə su ilə doldurulmalı, stolun üstünə qrafində su qoyulmalıdır.

Su çərşənbəsi mərasimində əvvəllər dan yeri söküləndə camaat axar suyun üstə gedir, əl-üzlərini soyuq su ilə yuyarırlar. İnsanlar su üstündən

atlanar, bir-birlərinin üstlərinə su atardılar. Əski adətlərə görə günəşin şəfəqdə görünməsi vaxtda onun şüalarının sığal çəkdiyi su daha təmiz, daha müqəddəs sayılırdı. Bu suda yuyunan adam mütləq diləyinə çatardı. Belə hesab

edirlər ki, Xızır peyğəmbərin dirilik çeşməsindən su içdiyi və Korogölün Qoşabulaqdan köpüklü su götürdüyü gün mehər ƏZƏL – SU ÇƏRŞƏNBƏSİ günü olmuşdur.

Xalqımız bayrama qədərki çərşənbələri adəti üzrə bütün ailə üzvləri ilə birlikdə qeyd edir. Həmin gün hamı bir-birilə – qohum-qonşu, dost-tanış – çərşənbələşirlər (çərşənbələrini təbrik edirlər). Onlar arzularını bildirir, alqış edir, xoş sözlər deyirlər: “Su qədər ömrün olsun!”, “Aydınlığa çıxasan!”, “Həyatın su kimi təmiz olsun!”, “Su qədər pak olasan!” və.s. Uşaqlar isə günboyu sevinir, döyüşdükdələri yumurtaların hesabını aparır, bir-birlərinə tapmacalar deyirlər.

Xalqımızın baharla əlaqədar gözəl adət-ənənələri çoxdur. Biz bunları yaşatmalı, gələcək nəsillərə ötürməliyik. Onsuz da şəhər mühitində, bina evlərində bunların çoxunu həyata keçirmək mümkün olmur. Bari təfəkkürdə, yaddaşlarda yaşadaq. Su çərşənbəniz mübarək olsun, dostlar!

Zərifə BƏŞİRQIZI,
“Xalq qəzeti”

Xalq q zeti 2021.- 23 fevral.- S.4.